

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

<p>SZERKESZTŐSÉG: Kossuth-tér, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Nyílttérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>	<p>Főszerkesztő: Benka Gyula. Főmunkatárs: Zlinszky István.</p>	<p>Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Béla. Laptulajdonos: Dr. Haviár Gyula</p>	<p>KIADÓHIVATAL: Beliczay-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők. Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 16 fillér</p>
---	---	---	--

A nemzeti kultúra terjesztése.

Tagadhatlan, hogy a közélet bármely terére esik is tekintetünk, mindenütt és elsősorban a közművelődésnek és vele együtt a közerkölcsiség emelésének nagy szükségletei ülnek szemükbe. Nem is említve, hogy a nyugateurópai művelődés körében népességünk már az analfabéták nagy száma miatt sem foglal el megfelelő helyet, köztudomásu, hogy a gazdasági válság, mely előtt az ország áll, csak szakszerű készülttség és képzettség segítségével küzdhető le. Szembeötlő továbbá, hogy társadalmunk széttagoltságában, ahol egyrészt felekezeti másrészt a nemzetiségi balítélet és félreértés állják útját, a nemzeti egység kialakulásának, amely felé törekedünk és hagyományunk egész szent öröksége utal, nincs más segítségünk, mint az értelmi felvilágosodásnak terjesztése és az erkölcsi emelkedettség általánosítása. Mindez azonban pusztán az iskolázás keretén belül nemcsak lassan érlelődhetik, hanem azonfelül magának az iskolának a társas életben elfoglalt kisebbszerű és függő helyzeténél fogva teljességében egyáltalában meg sem valósítható; csak akkor, ha a művelő és oktató munkásság a felnőttek szükségleteit is kellő figyelemben részesíti és okos belátással ki tudja elégíteni, remélhetjük, hogy közéletünk válságai-ban nemzetünk minden tudja tudatos módon fogja teljesíteni a föladatát. Az iskoláztatás általánosítása mellett tehát

sürgősen gondoskodnunk kell egyfelől mindazoknak a felnőtteknek oktatásáról, akik eddigi közállapotaink vagy egyéni helyzetünk fogyatékos ága miatt egyáltalában oktatásban nem részesülhettek, másfelől pedig mindazokat, akik köziskoláinkból, főképp a szakszerű oktatás hiánya miatt alig hozhattak kellő készülttséget a haladó élet problémáinak megoldására, el kell látnunk kellő segéd-eszközökkel tanultság és ügyesség dolgában, hogy elbírák a versenyt nemcsak műveltebb polgártársainkkal szemben, hanem inkább ezekkel együtt munkálkodva, megállhassanak a népek gazdasági és szellemi versengésének áradatában.

A közműveltség emelése és terjesztése fogja megoldani vagy legalább is nagymértékben elősegíteni megoldását annak a két, olykor ellentétes mozgalomnak kérdéseit is, melyek mint szociális és nemzetiségi törekvések gyakran felforgató és romboló hatással fenyegetik közéletünk nyugalmas fejlődését. A helyes nemzeti politika csakis az olyan kulturpolitika lehet, mely a lakosság összes rétegeiben bizonyos művelődési közösséget biztosít. Ennek a kulturpolitikának természetes alapja az örökség, mely a magyarságra biztat a vezetés és irányítás tisztjét. Egységes köztudat magyar földön csak úgy alapulhat, ha összpontosítjuk, szervezzük a kifejlett magyar kultúra minden erejét és egyesült erővel megteremtjük

azt az egységes egyetérző és egyre törekvő nemzeti társadalmat, mely minden állandóságnak egyedüli szilárd alapja.

Ezek azok a szempontok, amelyek a közoktatásügyi kormányzat ez idő szerinti vezérét arra utalták, hogy a közművelődés ápolásában figyelmét az iskolán kívül közoktatás kérdéseire is kiterjessze és lehetőleg szabad, de tudatos irányítással a nemzeti kulturpolitika legszükségesebb szervét megalakítsa. E célra két feltételt kell számbavenni. Az első az, hogy az iskolán kívül eső közoktatás szorosan a főnálló szükségletekhez fűződjék, vagyis egészen gyakorlati legyen. A másik feltétel az, hogy tényleg az egész országot behállozza az ily értelmű oktatás szervezete és a főnálló társadalmi kapcsolatok fejlesztésével erős vidéki kulturális gócpontokat alakítson.

Gondoskodva azonban arról, hogy a nép széles és minden rétege a műveltség és művelődés áldásában és hatalmában részesüljön és megnyervén mindenkit, aki csak tanulni akar és tud, a közművelődés számára, nem szabad megfeledekeznünk arról, hogy minden műveltség felülről jön. A népek testi és erkölcsi ereje természet-szerűleg alulról lefelé táplálkozik és ifjodik meg, de az igazi kultúra fölül-ről terjed az alsóbb rétegekbe. Az önálló kutatás magaslatain tehát minél több szellemi kincset kell összegyűjte-

Alkalmi vétel!

50 százalék ármegtakarítás.

Egész öltönyre való tisztagyapjú férfi szöveteket 15 és 20 koronáért óriási választékban ajánl
FISBEIN és KRAUSZ.

nürk, mert ez adja meg a társadalomnak az igazi értékét és az igazi erőt és termékenyíti meg erkölcsi és szellemi tekintetben a népet.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Békesmegye közigazgatási bizottsága november 9-én tartotta Gyulán renpes havi ülését Döry Pál főispán elnöke alatt, melyen Szarvasról Haviar Dani orsz. képviselő jelent meg.

Az alispán havi jelentését terjesztette elő első sorban, amelyet tudomásul vett a bizottság, azután a folyó ügyek elintézéséhez fogtak, amelyek között több szarvasi érdekű ügy is volt.

Igy Komár György és társai felebbezést nyújtottak be az ellen, hogy a közmunka alól felmentési kérelmük elutasított. A bizottság a felebbezést elutasította, mivel a felebbezőknek a városban is van ingatlanuk s így a közmunka reájuk is kötelező.

Az államépítéset főnökének, Perszina Alfrédnek jelentése kapcsán Haviar Dani a szarvas-szentandrási ut ügyében szólalt fel, felhíván a bizottság figyelmét, hogy ez ut magas töltésen van és így a kocsiközlekedés, de különösen az automobil járatokra nagyon veszélyes. Indítványára a bizottság feliratot intéz a kereskedelmi miniszterhez, kérvén, hogy az utat két oldalt korlátokkal láttassa el, hogy így a lefordulás veszedelme némileg enyhíthessék.

Nagyobb vitát keltett a bizottságban a békéscsabai árvaszék által elin-

tézett egyik ügy. Egy örökösödési ügyben ugyanis a békéscsabai árvaszék határozatát a közigazgatási bizottság árvaügyi felebbezést küldöttsege megsemmisítette, de az árvaszék a megsemmisítő határozatot nem vette figyelembe, hanem annak dacára jóváhagyta a kötött egyezséget. Hosszabb vita után, melynek során több felszólalás hangzott el, egyrészt mentve az árvaszék eljárását azzal, hogy tényleg az érdekelt kiskorúra semmi joghátrány nem származott, másrészt viszont megrovva az eljárás üsteletlenségét, — a bizottság azt határozta, hogy az ügyet intéző Kecsiszky Iván békéscsabai árvaszéki ülnök ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot elrendeli.

Szintén hosszabb vitát keltet Hollós Izidor szeghalmi magániskolája, melyben 23 növendéknek előkészítő oktatást ad, a nélkül, hogy arra hatósági engedélyt kért volna. Mikler tanfelügyelő azért azt indítványozta, hogy a bizottság reydélje el az iskola bezárata. A bizottság több tagja ez ellen szólalt fel kifejtven, hogy az iskola nem bir népiskola jellegével és így a zug népiskolákról szóló törvényes intézkedések itt alkalmazást nem nyerhetnek. Végre is a bizottság a határozathozatalt a jövő ülésre halasztotta.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Szarvas község képviselőtestülete csütörtöki üléséről a következőkben referálunk:

A múlt gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után az iskolaszék javas-

latához képest kimondta a közgyűlés, hogy gazdasági ismétlő iskola felállítását feleslegesnek tartja, mert Szarvason a gazdák gyermekei kellő tapasztalati oktatást nyernek szülőik házában.

A vármegyei törvényhatósági bizottság több határozatát ismertette ezután az előadó Kollár Lajos főjegyző, amelyek között volt a római katolikus templomkert ismeretes ügye is. A községi képviselőtestület azon határozatát ugyanis, mellyel kimondotta, hogy a templomkert tulajdona iránt a szarvasi róm. kat. egyház ellen pert indít, dr. Lengyel Sándor képviselő meglebbezte. A vármegyei közgyűlés azonban elutasította a felebbezést kimondván, hogy a községnek autonóm joga lévén igényeit érvényesíteni, nem is bocsátkozik érdemleges felülbírálatba.

Az alispáni felhívás folytán az új egészségügyi törvény értelmében ügyvezető orvosul dr. Mikolay István községi főorvost jelölte ki a közgyűlés.

Az állatorvosok a vágatási díjak felemelését kérték, a képviselőtestület nem határozott a kérelem tárgyában miután új vágóhídi szabályrendelet készítése már elhatározott, amellyel kapcsolatban fogják az állatorvosok díjazását megállapítani.

Már mintegy feléve, hogy a községi rendőrök és lovaskézbesítők fizetésük felemelését kérték. Akkor a közgyűlés bizottságot küldött ki a kérvény tárgyalására. A bizottság most terjesztette elő jelentését, amelyben a kézbesítők eddigi 360 korona fizetését 400 koronára, a rendőrtizedes 560 korona fizetését 600 koronára, az eddigi 480 korona fizetéssel javadalmazott közrendőrök közül hét rendőrnek első osztályba sorozását és a fizetés 520 ko-

TÁRCA.

Október elején.

(Folyt. és vége.)

Most érezték csak igazán, hogy mindenkiket elvesztették. Édes apjukat, édes anyjukat, magyar hazájukat. Ez járt az eszükben folyvást és erre a gondolatra úgy összeszorította a szívüket valami kimondhatatlan fájdalmas érzés, hogy sírni tuntak volna.

Ébren álmodozva töltötték el az éjszakát. Az álom kerülte szemeiket. Csak egy ember pihent nyugodtan a kocsí kemény deszkáin: őrmester ur Solyom.

Az ő szive nem fájt, az ő elméjét nem bántották szomorú gondolatok. Pedig ő is gubbasztott így valamikor; az igaz, hogy régen, valami tizenhét esztendővel ezelőtt. Talán nem is emlékszik már rá. Ha emlékszik: akkor se mondja el. Ne higgye felőle senki hogy fiatalabb korában ő is csak olyan anyámasszony katonája volt. Jóízűen aludt és horkolásának harsogása beolvadt a vonat egyhangú zakatolásába.

Lassankint eloszlott a sötétség, elmúlt az éjszaka. A hegyek mögül felket a nap, megaranyozva sugaraival a távolban látszó város toronytetőit. A legények ösztönszerűleg kíváncsi érdeklődéssel nézegették a nagy várost. Mintha érezték volna, hogy ez a hely, ahol három keserves esztendőt kell eltölteniök. Nem is csalódtak sejtelmökben. Néhány perc múlva kiadta nekik az öreg vitéz a parancsot:

— Készüljete fel, mindjárt megérkezünk. Szótlanul engedelmeskedtek a parancsnak. Összepakolták holmiaikat vállukra vették a pakkot s dobogó szívvel várták, mi történik velük ezután?

A vonat berobogott az állomásra, ők kiszálltak a kocsikból. Némán, hallgatagon, a hosszú uttól testben — léleken kifáradva. Nagy nehezen rendbe állottak, s utnak indultak a kaszárnya felé.

Nagy, magas, sárgára festett épület. Kapuja előtt fegyveres katona jár fel s alá. Mikor észreveszi a közeledőket, megáll s fűrkésző tekintettel vizsgálja a csapatot. Talál-e köztük ismerőst, rokont, jó barátot? Arcza egyszerre földerül. Ugy látszik jó barátot jó ismerőst fedezett fel. Leveszi vállá-

ról a fegyvert s kezével integetni kezd a csapat felé, majd pedig elájuk kiállt:

— Isten hozott, kedves öcsém! Hogy vannak otthon? Édes apánk, édes anyánk?

Kérdéseire őrmester ur Solyom goromba hangja válaszolt. Beszédét a szenteken kezdte s így folytatta:

— Két eszten lős katona kend s szégyen gyalázatra megérdemli a regulát. Hogy mer kend az őrhelyről beszélni? Holnap rapportra megy, majd megtanitom, hogy mi az őrálló katona kötelessége!

Az őrálló legény egy pillanat alatt vállára kapta a fegyvert, kiegyenesedett, mintha karót nyelt volna s többet rá se mert nézni arra a csapatra, mely most érkezett hazulról s a melylyel jött az édes testvére is.

A kaszárnya udvarán várták már őket az öreg legények, komák, rokonok, jó ismerősök. Ezek láttára felvidultak egy kissé az ujjoncok. Az öregek biztatták őket.

— Ne féljete, jó dolgotek lesz, hiszen nem olyan komisz ám a katona élet!

Az udvar tulsó végén hirtelen feltűnt Komorovesák kapitány ur alakja. Az öreg

ronára,
emelésé
mesebbe
gyen ki
évenkén
te volna
vas'atát.

A
érthetel
legszeré
vaslatot
ridegség
hogy a
tott, hog
községi
ban nem
kalmazó
Nér
helyt ad
nek, hog
sanak fe
eddigi m
teres bü
leső he
kap, am
támadás
hosszu
ruha —

UJ

Kia Ma
a szegé

la volt
szin (M
képvisel
4 én eg
totta m

legények
erre, ki
összerán
vágott, h
tek rá,
mesen d

Vigyázza
meg ne
mozdulat

A
Mikor a
hangon
Komorov
sal vala
napot ki
ták ők d
kell me
megillet
urnak is

Cs
alázattal
ur pedig
hogy fo
ki a köp
rájuk tá

ronára, hét rendőrnek 500 koronára emelését javasolta, hogy így az érdekesebbeknek némi előléptetésekre legyen kilátása. Az egész költségvetés évenként összesen 480 koronával emelte volna a község költségvetésének javaslatát.

A képviselőtestület azonban szinte érthetetlen indolenciával ezt a lehető legszerűbb keretekben mozgó javaslatot sem fogadta el, hanem teljes ridegséggel elutasította, dacára annak, hogy a bizottság jelentésében rámutatott, hogy sehol a vármegye szomszéd községeiben olyan nyomorult díjazásban nem részesülnek a községek alkalmazottai, mint nálunk.

Némi sovány vigaszképen azonban helyt adtak a rendőrség ama kérelmének, hogy új fegyverzetet ruháztassanak fel. Ennélfogva a rendőrség az eddigi nehéz puskák helyett 9 miliméteres bu'dog revolvereket, a kis gyíkes helyett pedig hosszú kardokat kap, amelyekkel inkább védheti magát támadás esetén. Szóval lesz fényes hosszú kard, de nem lesz fizetés, cifra ruha — kenyér nélkül!

UJDONSAGOK.

— Adomány. Tóth Mihály és neje Kira Mária 50 koronát adományoztak a szegény gyermekek felruházására.

— Jegyzőválasztás. Janovszky Gyula volt békésszentandrás iktatót Majszin (Máramaros megye) nagyközség képviselőtestülete f. évi november hó 4-én egyhangúlag aljegyzővé választotta meg.

legények egy szempillantás alatt eltűntek. Ki erre, ki arra menekült. Őrnagyról Solyom összeráncolta homlokát, olyan mérges arcot vágott, hogy a szegény regruták alig ismertek rá. Még a hangja is megváltozott: félelmesen döngött, mint a puska lövés.

— Itt jön a kapitány ur — mondotta. — Vigyázzatok, hogy mikor én háptákat kiálltok, meg ne mozduljatok. Ugy álljatok egy helyen mozdulatlanul, mint ahogy áll a római vallás!

A regruták moccanni sem mertek. Mikor azonban az őrnagyról harsány hangon háptákat kiállt, s hozzájuk ért Komorovesák kapitány, nagy tisztességtudással valamennyien levették kalapjukat s jó napot kívántak a kapitány urnak. Így tanulták ők otthon az iskolában. Levett kalappal kell megadni a tisztességet annak, a kit megillet. Így adták meg mindig a tiszteletes urnak is.

Csak hogy a tiszteletes ur mindig mély alázattal fogadta köszönésüket, a kapitány ur pedig rájuk se hederített. Azt se mondta, hogy fogadj isten, sőt még a kezét se huzta ki a köpenyeg zsebéből, hanem mérgesen rájuk támadt:

— Benka Gyula itthon. Benka Gyula, lapunk főszerkesztője a héten ismét operációnak vetette alá magát, melynek folytan súlyos szembajának maradványaitól is sikerült megszabadulnia. Örömmel értesülünk, hogy tegnap haza érkezett Hódmezővásárhelyről és olvasóink, valamint az egész szarvasi közönség óhaját tolmácsoljuk, amikor ez alkalomból egészséget kívánunk neki életkedvét, új erőt és azon reményünknek adunk kifejezést, hogy még sok termékében fogunk gyönyörködni az ő kiváló szellemének.

— A szarvasi közjegyzőség. Alig hunyta le szemét Mikolay Lihály közjegyző, már sorra indult a találgatás az utód körül. Több lap mint elhatározott dolgot közölte, hogy dr. Nagy Sándor országgyűlési képviselőt, ki szarvasi születésű, nevezik ki ez állásra. Múltán még a közjegyzőségre a pályázat sem iratott ki, természetesen, hogy minden kombinatio idő előtti, de ez a kombinatio annál alaptalanabb, mert dr. Nagy Sándornak még csak nincs is szándékában a szarvasi közjegyzőségre pályázni sem, amini arról értesültünk.

— Járási értekezlet. A szarvasi járáshoz tartozó községek jegyzői dr. Wieland Sándor főszolgabíró elnöklete alatt november 12-én délután értekezletet tartottak, melyen nagy vonásokban megállapították az új közegészségügyi törvény értelmében szükségessé váló feladatok tárgyában.

Uj doktor. Löwy Gyula szarvasi ügyvédjelöltet a kolozsvári tudományegyetemen a jogi szigorlatok sikeres kiállása után a jogtudományok tudorává avatták. — Samuel Károly ügyvédjelölt a második jogtudományi szigorlatot kitűnő sikerrel letette.

— Mától fogva katonák vagytok, tehát ugyis kell viselkednetek, ahogyan katonákhoz illik. Azt az ostoba szokásokat, amiket a civilektől tanultatok, többet meg ne lássam, meg ne halljam tőletek. Mert valamennyiteket vasra veretem, kikötetem! Megértettétek?

— Igenis kapitány ur mondták egyhangúlag.

Dehogy is értették! Mikor a kapitány ur távozni készült, újra csak köszöntek neki nagy tisztességtudással:

— Isten áldja meg!

Komorovesák kapitány dühösen kiállt rájuk:

— Szamara'k vagytok —!

És mérgeledve otthagya őket. A kapunál az őrnaggyal találkozott, akinek azt fejtegette, hogy milyen ostobák a civilek, milyen hallatlan butaságra tanították ezeket az ujjnokokat.

A szegény regrutáknak pedig csak az koválygott a fejükben, hogyha ilyen volt a „Fogadj Isten” milyen lesz majd a folytatása?

— A „Szarvasi Leányegyesület” vezetősége a december hó 5-én rendezendő művészestély műsorát — felreértések elkerülése céljából — nem meghívók útján, hanem csupán plakátokon, falragaszokon tudatja a nagyérdemű közönséggel. A szereplő művészek névsorát és a műsort a közelebbi számban közli a rendezőség. Jegyek előárúsítását Holéczy Gusztáv és Deutch Ármin urak vállalták, előjegyzeteket már is elfogadnak. Helyárak I—X sor 3 korona, XI—XVI sor 2 korona állóhely 1 korona.

— Csak egy virág szálát jelisével megindult gyűjtés eredményét képező összegeket már beszolgáltatták a gyűjtők a községi előjárósághoz, amely elküldi azt a József főherceg szanatórium egyesületnek, a begyűlt adományok összege 159 kor. 80 fill, tesz ki.

— Tenyészbaromfi vásár. F. hó 7-én zajlott le a „Szarvasi Baromfitenyésztő Egyesület” által rendezett baromfivásár. Az egyesület tagjai 400 drb. baromfit vittek a vásárra, a melynek nagy része el is kelt. A vásárt Krebsz Zoltán egyesületi gazda és Kolozsváry Ferenc rendezték. Az „Arpád” szálloda udvarán izlésesen csoportosított ketrecekben voltak a baromfiak elhelyezve. Délelőtt 10 órakor Dr. Takács I. Gusztáv, az egyesület igazgatója nyitotta meg a vásárt. A kormány, Dr. Leidenfrost Aurél m. kir. központi főfelügyelőt küldötte ki vásárlás céljából. A főfelügyelő nagyon meg volt lepődve az eladásra kerülő anyag szépségén és mennyiségén, a mit fényesen bizonyít az, hogy majdnem 2000 korona értékű baromfit vásárolt tenyészkiosztás céljaira. A sárga orpington fajtát minőség és fejlettség szerint 8—12 koronájával fizette darabonként, míg a libafélének darabjéért átlag 14 koronát adott. Természetesen nemes és fajtisztán tenyészített baromfiakról van szó. A megvásárolt baromfit az állam egyesületünknek adományozta tenyésztésre való kiosztás céljára. A kiosztás f. hó 9-én ment végbe. Az egyesületi tagok 1—2 koronáért gyönyörű fajbaromfit kaptak kizárólag tenyészési célokra. Kiosztásra került 200 drb. baromfi. E szép eredményen felbuzdulva a „Szarvasi Baromfitenyésztő Egyesület” vezetősége elhatározta, hogy minden év őszén rendez ilyen fajbaromfi-vásárt. Az egyesület fáradhatatlan elnöke Báro Braunecker Lamoralné közbenjárására a földművelésügyi kormány elrendelte, hogy a jövő évben a Békés és Szolnok megyében szükséges tenyészbaromfi Szarvason szereztessék be. Tehát kilátás van arra, hogy esetleg 5—600 drb. fajbaromfit vásárol az állam. Minthogy e vásárokat a „Szarvasi Baromfitenyésztő Egyesület” rendezi, mint eladók kizárólag csak az egyesületi tagok szerepelhetnek. A belépésre vonatkozó fölvilágosítással szívesen szolgál, Dr. Fuksz Béla ügyvéd, egyesületi titkár.

— Szabad Lyceum. A szarvasi Szabad Liceum vezetősége f. hó 8-án délelőtt 11 órakor a tanító képző tanári szobájában értekezletet tartott. A vezetőség tudomásul vette Papszász Gyula liceumi elnök többrendbeli be-

jelentését. Továbbá elhatározta, hogy az első lyceumi előadás f. hó 22-én d. u. 5 órakor lesz. Előadó: Weinberger Fanny lyceumi alelnök. A lyceumi előadások ingyenesek s a főgimnázium tornacsarnokában lesznek megtartva. Ezek után Papszász Gyula lyceumi elnök előterjesztette a vallás és közoktatásügyi miniszterium azon megkeresését, hogy a szarvasi Szabad Lyceum alakítsa meg a Munkás gimnáziumot. A lyceum vezetőség elvben kimondotta a Munkás gimnázium megalakítását s ez ügyben ma délutáni 5 órára alakuló gyűlést hívott össze.

— **Ármentesítő társaság gyűlése.** A Körös-Tisza-Maros ármentesítő társaság november 28-án tartja Hódmezővásárhelyen közgyűlését. A közgyűlés napirendjén szerepel Szarvas község felebbezése is, melyben a Körös parti növedék földek átadását kéri, a mely földeket annak idején a község bocsátott az Ármentesítő Társaság tulajdonába s a melyekre most már a Társaságnak semmi szüksége nincs míg a község azok árát megtéríteni is hajlandó.

— **Ingyen gazdasági tanfolyam.** A békéscsabai földmives iskola január 7-től február végéig terjedő időre kis gazdák részére ingyen gazdasági tanfolyamot tart.

— **Pech.** Mikor az embert ártatlanul valami kellemetlenség éri és nincs semmi vigasza, hát abban nyugszik meg, hogy peche volt. Ha egy szép hölgy után szalad és esők helyett pofonnal üdvözlök, ha leül a farmuczihoz és nyeregény helyett ott hagyja a pénzt, — peche volt. — A baromfitegyesítő egyet választ tartott a múlt szombaton. Mivel sok liba volt a vásárra bejelentve, természetes, hogy az ifjuságnak táncmulatságra jött kedve. Meg is irták, ki is hordták a meghívó ivet, felvették a frakkot, smokingot, ki két, ki három gombbal az ingmellben megjelent a starton. De Uram Istenem mi esoda pech, — egyetlen egy leány, vagy táncolni vágyó asszony, nem jelent meg. A táncmulatságot nem tudták megtartani, pechük volt. De mi meg előre megirtuk a vasárnapi szám részére, hogy sikerült a táncmulatság, nem gondolván ilyen különös esetre, — hát nekünk is pechünk volt. Csak az az egy vigasztal, hogy az egyik tess ifjunak még nagyobb peche volt, mert nagy udvariasan megvett vagy három forint áru bonbont a bálra, hogy kedveskedjék a hölgyeknek és képzeljék, mi esoda pech, — kénytelen volt maga mind megenni!

— **A Pesti Napló 60 éves jubileuma.** Az életkor emelkedése az embernél rendszerint az erők csökkenésével jár s nagyon ritkán fordul elő, hogy egy 60 éves ember még ifjúkori fürgeséggel, erejének teljével tudjon mozogni. Az újságokról eddig ilyen tapasztalataink nem lehetnek, mert a Pesti Napló lesz az első újság. Magyarországon, mely január 1-én a 60-ik évfolyamot írhatja ki homlokára. De ez az újság, melynek a gondviselés ily magas életkort adományozott, nem rokkant aggastyán, hanem ereje teljében levő, viruló ifju, mely büszkén hirdeti, hogy nem csak kor szerint első az újságok közt, hanem az előfizetők számával is az első helyet vívta magának.

A magyar újságírodalomnak ez a büszkesége, minden irányban való teljes függetlensége s ebből folyó bátor szókimondása, valamint érdekessége, jól értesültsége és változatos, bő tartalma folytán ma már a magyar olvasóközönség kedvence olvasmánya s alig van város, vagy község az országban a hová nem a Pesti Napló jár a legtöbb példányban. Abból az alkalomból, hogy a Pesti Napló most fogja megkezdeni 60-ik év folyamát, újkor egy rendkívüli ünnepi számot fog kiadni, mely valósággal szenzációja lesz a magyar újságírodalomnak. E mellett azonban állandó előfizetőit karácsonyra az idén is mint minden évben, értékes diszmuvel fogja meglepni, melynek könyvkereskedelmi értéke egymaga felér a lap előfizetési árával. A „Festőművészet Remekéi“ lesz a címe ennek a páratlanul fényes kiállítású díszalbumnak, mely a szépművészeti muzeum klasszikus festményeinek pompás kivitelű másolatait fogja tartalmazni, mindegyik egy-egy nagy mester világhírű alkotása. Az egész albumot művelőkötésben ingyen megkapja a Pesti Napló minden előfizetője, a ki a kiadóhivatal feltételei értelmében előfizet. Mutatványszámot és az albumra vonatkozó feltételeket kívánatra szívesen küld a Pesti Napló kiadóhivatala, Budapest, VI, Ándrássy-ut 27 sz.

— **Hamisításokról.** Korunk haladásait, sajnos, nyomon követi a ravasz hamisítások minden neme. A városokba hamisított élelmiszerek, a vidékre hamisított ipari termékek kerülnek. Ujabb idő óta az ismert „szarvas“ jegyű szappan nemében egyedüli szappan tudvalevőleg az ugró szarvast viseli védjegyként. És ime felbukkan minden tehető ugró állat, szarvakkal vagy azok nélkül, csak valamelyest hasonlítson a „Schicht szappan“ szarvasához. Ügyeljünk tehát szappanbevásárlásainknál jól a „szarvas“ védjegyre.

Munkásgimnázium.

A szarvasi Szabad Lyceum vezetősége Uránia magyar tudományos egyesület felhívására munkásgimnáziumot akar létesíteni. Örömmel üdvözlöljük a Szabad Lyceum eme vállalkozását.

A munkásgimnázium eszméje igen szép és életre való. Megvalósítása nehéz. De az erős akarat, a lelkesedés könnyen legyőzheti az akadályokat ott, ahol a társadalom felfogja a munkásgimnázium üdvös voltát és szükségességét.

A szarvasi Szabad Lyceum vezetősége egyhangulag vállalkozott a munkásgimnázium megvalósítására. Nehéz munkáját hisszük, hogy a társadalom támogatni fogja erkölcsileg és anyagilag.

A munkásgimnázium célja általában az, hogy a munkás osztályt kiváltképpen pedig az iparosiskolát végzett és katonai szolgálat előtt álló fiatal segédeket középiskolai rendszeres tanítással továbbképezze, hogy az iparosiskolából a felszabadulás napján kilépő nemzedék oktatásáról gondoskodják.

Hogy ez általános érdekű közművelődési kérdés világossá lesz azokból a statisztikai adatokból amelyek az iparos ifjuság tanulmányi viszonyaira vonatkoznak.

Ezekből megtudható, hogy Magyarországon 105,000 iparos inasból nem egészen 80 ezer részesül rendszeres tanonciskolai oktatásban, 10,000 csak ismétlő iskolába jár, 15,000 ellenben semminemű tanításhoz sem juthat.

Vannak azonban ennél még meglepőbb adatok is.

A felszabaduló fiatal segédek száma mintegy 15,000-re megy évenként. Ezek legnagyobb részben 16—17 esztendő fiatal fiúk, akik már átmentek az életnek egyik legkeményebb iskoláján, akik már tapasztalatból tudják, hogy a boldoguláshoz tudás kell. Ezeket tehát a felszabadulás épen abban az időben éri, amikor már megkomolyodtak és amikor a tanításnak legtöbb hasznát vehetnék. Sajnos, amint felszabadulnak, elesnek a tanulás minden lehetőségétől. A tanonciskola bezárul számukra s ezzel vége, nincs alkalmuk a továbbképzésre. Szellemi életük egyedüli központjaiul az ifjúsági egyesületek kínálkoznak — 109 helyen mintegy 200 ilyen egyesület áll fenn — de ezek mindennel foglalkoznak, csak a továbbképzéssel nem. Pedig továbbképzés nélkül művelt iparos osztályt teremteni nem lehet.

A munkásgimnáziumok vállalkoznak arra, hogy Magyarország iparos osztályát művelté tegyék.

A munkásgimnázium az az intézmény, amely módot nyújt arra, hogy az ifju iparos segéd megszerezhesse azt a műveltségi fokot, amelyre léptenyomon szüksége van.

A tanulás nem szegény. Aki haladni akar a korrall, annak tanulni kell.

Hisszük, hogy Szarvas község iparos-ága megérti a kor szellemét. Hisszük, hogy megfogja érteni a munkásgimnázium üdvös és szükséges voltát.

Megfogja érteni azt, hogy a jövő mesterembereinek szükségük van a tanulásra, a továbbképzésre.

Ezek után ismételtén üdvözlöljük a munkásgimnázium életrevaló eszméjét s kívánjuk, hogy Szarvason minél előbb kezdje meg működését a munkásgimnázium.

Hirdetmény.

Szarvas község előljárósága ezenel k. zhirré teszi, hogy az 1906. évi fősorozásra az I. korosztályban felhívott (1888. évi születésű) állításkötelesek sorshuzása az 1909. évi január hó 25. napján délelőtti 8 órakor fog a községbáza nagy tanácsstermében meg ejteni a járási szolgabíró és a járásbeli községek előljáróinak jelenlétében.

Akik bármi okból akadályozva volnának a sorshuzáson megjelenni, helyettük meghatalmazottjuk, vagy a sorshuzás vezetője által kijelölt más egyén fog sorsszámot húzni, amely az illető egyénre nézve állításkötelezettség egész idejére irányadó leend.

Azok a kik mint családfentartók öröklött mezei gazdaság tulajdonosai, papjelöltek, vagy népiskolai tanítók a póttartalék kedvezményére jogcímekkel bírnak a honvédelemügyi m. kir. Miniszter ur által kibocsájtott, s az előjárás által kifüggesztett 97000 számú felhívás értelmében járjanak el.

Kelt Szarvason, 1908. évi november hó 12-ikén.

Az előjárásig nevében:

Jeszenszky Fri yes, Kovács János,
jegyző. bíró.

2747—1908 tkvi

Árverési hirdetményi kivonat.

A szarvasi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Szarvasi Takarékpénztár végrehajtónak Hutiray Gyula végrehajtást szenvedő elleni 210 kor. főkekövetelés és jár. iranti végrehajtási ügyében a gyulai kir. törvényszék (A szarvasi kir. járásbíró) területén lévő Békésszentandrás község határában fekvő a szentandrás-i 2770 szíjokban A 1. szám alatt felvett 79—80. hrszámú 52 népsorszámú ház és 392 négyszögöl udvarra az árverést 1600 korona mint ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1908. évi december hó 5-ik napján délután 3 órakor** Békésszentandrás község házában meg tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltásiáron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881 LX. t.-c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró mint tkvi hatóság Szarvason, 1908. évi szeptember hó 3-ik napján.

SCHABATKA, kir. járásbíró helyett.
MÉSZÁROS, kir. járásbíró.

Gróf Csáki-utcában levő 78. számú ház örök áron eladó. Értekezhetni leh 128. házszám alatt Maitz Ferenczcel.

3107/1908 tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Szarvasi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Szemző Gyula ügyvéd által képviselt Békésszentandrás-i takarékpénztár végrehajtónak Borgulya György végrehajtást szenvedő elleni 1000 kor. főkekövetelés és jár. iranti végrehaj. ügyében a gyulai kir. törvényszék (A szarvasi kir. járásbíró) területén lévő Szarvas község határában fekvő a szarvasi 5656. szíjokban A I. 1—2. szám alatt felvett 669., 670. hrszámú 369. népsorszámú ház és 292 négyszögöl udvar és 156 négyszögöl kertre és a Szarvas halásztelki pusztai 145. sz. szíjokban felvett 11502—11506/7—2. hrszámú 4 hold 1219 négyszögöl gyilkosalmi dűllőbeli szántóra az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1908. évi december hó 28-ik napján délután 3 órakor** a kir. járásbíró árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen elfognak adatni, és pedig a 669., 670. hrszámú ingatlan 1873 koronán, a 11502—11506/7—2. hrszámú ingatlan 2030 koronán alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes érték papirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t.-c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Szarvason, 1908. évi szeptember hó 23-ik napján.

SCHABATKA, kir. járásbíró

Szőlő oltvány eladás.

I. oszt. zöld oltvány sima 100 db 4 frt
Zöld oltvány gyökeres 100 db 6 frt
Riparia gyökeres 100 db 1 50
Ajánlom saját termésű boraimat kicsinyben és nagyban a legjutányosabb áron:

1 liter magyarádi ó-bor 40 kr.
1 liter magyarádi új-bor 30 kr.
1 liter kertü új-bor 25 kr.

Réthy Sándor

szőlő-birtokos.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel

Uj czúkrász üzlet megnyitás!

Van szerencsém a nagy közönség szives tudomására hozni, hogy helyben Szent-István király-u. 50 sz. alatt (Elefánt János ur házában), a mai kor kívánalmainak minden tekintetben megfelelő

CZÚKRÁSZDÁT

nyitottam.

Üzletemben minden nap friss, s a legkényesebb igényeket kielégítő sütemények állanak az igen tisztelt közönség rendelkezésére, ahol családok is családi ünnepélyek részére torták és sütemények mindenkor izléses kivitelben és jutányos áron rendelhetők meg.

Jóakaró pártfogást kér

Kondacs Soma.

Szarvas, 1908. szeptember 20.

Egy és kétéves szőlő-oltványokról,

különféle sima és
gyökeres vadvesszőről
szőlő kimutatás megjelent.
Kivánatra bárkinek ingyen és bér-
mentve megküldi a
Vállalati szőlőtelep
Billéd. Torontál-megye.

Globin

a legjobb és legfinomabb
Czipő tisztítószer

Egyedüli gyáros Fritz Schulz jun. részv. társ. Lipcse és Eger.

A mosás akár a tánc,
Fáraságba nem kerül,
Schicht szappant ha használsz,
Még szíved is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hatékony tisztítóberejét
sajátságos előállításának és a leg-
jobb nyersanyagok leggondosabb
kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kíméli a kezeket és a fehérneműt!
Megtakarít fáradságot és vesződséget
kíméli ennél fogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága 30.000 koronával
szavatoltatik.

Szarvas nagyközség előjáróságától.

Hirdetmény

Szarvas község alulírott előjáró-
sága közhírré teszi, hogy a község
tulajdonát képező Erzsébet-ligeti szőlő-
telepen több ezer drb. szőlőves-zője
van eladó.

Felhívtnak ennél fogva a venni
szándékozók, hogy ebbeli szándékukat
a községi számvevői irodában a hiva-
talos órák alatt jelentsék be.

Szarvason, 1908. évi október hó
16-án.

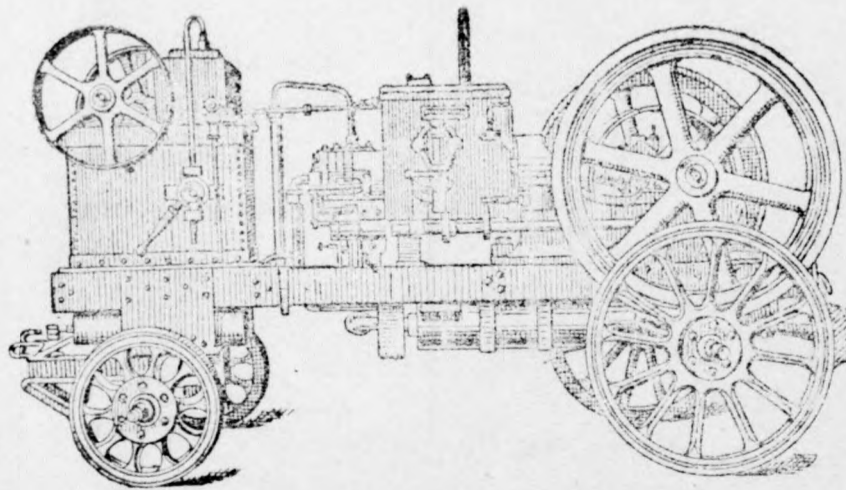
Kollár Lajos,
főjegyző.

Kovács János,
bíró.

Eredeti „Otto” benzin-motorok cséplési célra

Saját műhely
IX. Mester-utca 81 sz.

Saját műhely
IX. Mester-utca 31 sz.

továbbá Benzin-, Petrolin-, Légszusz és szivógáz-motorok
faszén, antracit és koksztüzelésre 1-1500 lóerőig.
LANGEN és WOLF Motorgyár, Budapest VI. Váci körút 59.

Hirdetmény.

Szarvas nagyközség előjárósága részéről alólirottak felhívjuk az 1886, 1887. és 1888. évben születet állítás köteleseket, hogy az 1909. évi sorozásra vonatkozó jelentkezéseket a folyó évi november havában a katona ügyosztálynál annál is inkább el ne mulasszák, mert azon állítás kötelesek kik jelentkezéseiket elmulasztják a törvény értelmében szigoruan büntet tetni fognak

Szarvason, 1908. évi november 4

Az előjáróság nevében.

Lánczossy László, Demcsák Mihály
h. jegyző. h. bíró.

Hirdetmény.

Szarvas nagyközség alólirott előjárósága felhívja az 1886, 1887 és 1888 években született idegen állítás kötelesek figyelmét, hogy a sorozás végettt folyó évi november havában a katona ügyi jegyzői irodában annál is inkább jelentkezzenek, mert az elkesetteket a törvény értelmében a legszigorubbán fogják megbüntetni.

Szarvason, 1908. november 4-én.

Az előjáróság nevében.

LANCZÖSSY DEMCSÁK
h. jegyző. h. bíró.

Hirdetmény.

Szarvas község urbéri legelőjének elkülönítési ügyében a gyulai kir. Törvényszék mint urbéri bíróság ama kérdésnek az érdekeltség meghallgatásával való tisztába hozatalát rendelvén el, hogy vajjon az érdekeltség a folyamatra tett tegelő elkülönítési eljárásnak a folytatá-ához ragaszkodik-e avagy azt megszüntetni óhajtja, az urbéri érdekeltségnek a fentebbi kérdésben való meghallgatására határnapul az 1908. évi november hó 23. napjának délután 3 óráját tűzi ki Szarvas község házába, ennek megejtésére Bulla Antal kir. törvényszéki bírót küldi ki, s erre az érdekeltséget az urbéri bizottság személyében, nemkülönben hirdetmény és községi szokásos közhirrététel útján azzal idézi meg, hogy az eljárás megszüntetése tekintetében fentebbi kérdésnek eldöntése céljából lehetőleg minél nagyobb számulan jelenjenek meg, s esetleges meg nem jelenésük olyba fog vétetni, mintha a jelenlévők előterjesztéséhez a magok részéről is hozzájárulnának.

Szarvas, 1908. évi november 12.

Az előjáróság nevében:

Kollár Lajos s. k. Kovács János s. k.
főjegyző. bíró.

Sirup-pagliano a legjobb vértisztítószer. Feltalálója Giralomo Pagliano florenzi tanár, 1838 óta állítja elő Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és legbiztosabb hashajtószer, mely 1838 óta sok ezer családnál a legjobb eredménnyel használtatik. Orvosi rendeletre minden jobb gyógyszerertárban kapható. Megszünteti a székrekedést és annak következményeit, mint vértorlódás a fejbe stb. előmozdítja az anyagcserét és vértisztítóan hat bőrkiütések, csusz, közsvényynél stb. Megrendelések intézendők: Girolamo Pagliano tanár, Florenz (A 60) Via Pandolfini. Elismerő leveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselőség: Dr. F. Herzig, L ö b l i c h g a s s e 4 48. Gyógyszerárak főlerakatként kedvező feltételek mellettkerestetnek. 9-9.

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1908. október 1-től. —

Mezőtur	ind. é.	2 29 n.	12:15 n.	5:40
Szarvas	érk.	" 3 15 "	1:03 é.	6:28
	ind.	" 3:27 "	1:27 "	6:38
Kisszénás	érk.	" 4:14 "	2:12 "	7:25
Orosháza	érk.	" 5:35 "	3:26 "	8:40
Mezőhegyes	érk. n.	7:55 "	5:40 "	—
Mezőhegyes	ind.	— " "	9:18 "	—
Orosháza	ind. é.	5:55 "	11:17 "	6:07
Kisszénás	érk. n.	7:18 "	12:29 "	7:16
Szarvas	érk.	" 8:24 "	1:26 "	8:13
	ind.	" 8:44 "	1:44 "	8:23
Mezőtur	érk.	" 9:30 "	2:30 "	9:10

A nappali idő reggeli 6 órától esti 5 óra 59 percig terjed. A számjegyek előtt levő betűk é. = éjjelt, n. = nappalt jelent.

Kiadó lakás.

A Beliczey-uton 5 szobából konyha, kamra és istállóból álló ház haszonbérbe kiadó, esetleg eladó.

Érkezhetni lehet a kiadóhivatalban.

Ugyanott 2 bolti rolló és ajtó eladó.

LEGSZEBB KARÁCSONYI KÉPES

LEVELEZŐ-LAPOK

megérkeztek

SAMUEL A.

könyv- és papirkereskedésében

SZARVASON.

HA

sérvkötőket, irigaorokat, francia és angol illatszereket, vagy bármennemű gyógy-
szereket, vagy Spitzer arckenőcsét, vagy bel- és külföldi arcápoló és pipere-
szereket óhajt azt a

Medveczky Utóda gyógyszertárában, Szarvason

bármikor megkaphatja, ahol az összes bel- és külföldi szereknek nagybani raktára van.

Az összes eddigi sóborszeszek között ma a legjobb a

DIVINA SÓSBORSZESZ

ára. 40, 100 és 200 fillér.

REISZ MIKSA

BUTORGYÁRA BÉKÉSCSABA

VASUT-UTCA 1155. ÉS 1156. SZ.

Műasztalos, kárpitos- díszítőműhelyek.

RAJZIRODA.

Telefon: 20. sz.   Telefon: 20. sz.

Saját készítményű teljes

lakásberendezések

állandóan nagy választékban.

Nyomatott Sámmel Adolf könyvnyomdájában Szarvason.

A
kétség
oldása
zött pe
társada
Az erő
osztály
vonul
rül az
jaiban
kat a
fenyeg

A
kisebbe
ran sz
ményei
den ár
társada
benálló
más m
misítés
nak el

A
kellő n
tosítasa
kaerő
ton az
magasa
ki érzi
dasági
hogyn
kéz vá
addig a
gazda

AI